

عنوان مقاله:

تحلیل آرکییتایی فضای عرفانی در آرامگاه های عارفان دوره ایلخانی (شیخ عبدالصمد نطنزی و شیخ صفیالدین اردبیلی)

محل انتشار:

فصلنامه عرفان اسلامی، دوره 18، شماره 71 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

الناز بهنود - استادیار گروه معماری، مرکز سردرود، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

لیدا بلیان - دانشیار دانشکده هنر و معماری، گروه معماری، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران. نویسنده مسئول: alilan@hotmail.com

داریوش ستارزاده - دانشیار دانشکده هنر و معماری، گروه شهرسازی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

خلاصه مقاله:

روانشناسی تحلیلی یونگ ابزار معرفی تازه‌ای جهت فهم معانی و دریافت پیام‌هایی نو از منابع هنری و ادبی به‌شمار می‌رود. براساس این نظریه، کهن‌الگوها (آرکی‌تایپ)، بن‌مایه‌ها و تصاویر نمادینی هستند که در اساطیر و فرهنگ‌ها، مفاهیمی مشترک و مشابهی را در ناخودآگاه بشر به‌جای گذاشته‌اند. در میان آثار معماری، آرامگاه‌های عارفان دوره ایلخانی به عنوان فضاهایی عرفانی، یکی از بهترین زمینه‌های ظهور این صور ازل را دارا می‌باشند. یکی از کهن‌الگوهای مهم و محوری که در روانشناسی تحلیلی یونگ مطرح است، کهن‌الگوی رشد (فرآیند تفرّد) می‌باشد که درباره پرسش‌های معنوی در مورد معنای زندگی و هدف هستی مطرح می‌شود. یونگ معتقد است که این کهن‌الگو را فقط می‌توان با اسرار توصیف‌ناپذیر «وحدت عرفانی» قیاس کرد. براساس هدف پژوهش حاضر، که شناخت مفاهیم معنایی آرکی‌تایپ می‌باشد، ضمن بهره‌گیری از روش محتوای کیفی از رویکردهای مطرح در ادراک نشانه‌ها استفاده شده است. این تحقیق با مطالعه بر روی این لایه‌های نشانه‌ای سعی دارد تا کیفیت و نحوه ارتباط میان تفکر عرفانی، کهن‌الگوها و ساختار معماری فضاها را روشن سازد. با این فرض که توجه به سیر از جهان دنیوی به جهان اخروی همواره در ادبیات و عرفان مورد توجه بوده است، به‌نظر می‌رسد این کهن‌الگو در ساختار معماری آرامگاه‌های مورد نظر بازتاب یافته باشد.

کلمات کلیدی:

آرکییتایپ (کهنالگو)، عرفان، آرامگاه، معماری عرفانی، ایلخانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1414243>

